TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 21186
Tarih : 11.11.2026

53135

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
Kars Milletvekili
DEM Parti Grup Başkanvekili

9 Kasım 2026 tarihinde İzmir'in Aliağa ilçesinde bulunan HABAŞ Demir Çelik tesislerinde meydana gelen patlamada kamuoyuna yansıyan açıklamalara göre en az 17 işçinin yaşamını yitirdiği bildirilmiş; can kaybı, kayıp işçi ve yaralı sayılarına ilişkin açıklamalar gün içinde değişmiştir. Olayın kesin teknik nedeni ve tüm sorumluluklar henüz bağımsız inceleme ve adli süreçlerle açıklığa kavuşturulmamıştır. İşçilerin yaşam hakkı, sağlıklı ve güvenli koşullarda çalışma hakkı ve kamunun koruma yükümlülüğü bakımından facianın tüm yönleriyle aydınlatılması zorunludur.

Aliağa, demir çelik, liman ve enerji faaliyetlerinin yoğunlaştığı bir sanayi havzasıdır. Büyük bir patlama, işyerindeki işçilerin yaşamını tehdit ettiği kadar çevredeki yerleşimlerin hava, su ve toprak güvenliğine ilişkin soruları da gündeme getirir. Olay sonrası ölçümlerin ve işletmenin endüstriyel kaza mevzuatı kapsamındaki yükümlülüklerinin açıklanması gerekir.

Şirkete ilişkin rıhtım genişletme ve cüruf depolama projeleri hakkında basına yansıyan bilgiler, çevresel izin süreçlerinin ve ilgili kurum görüşlerinin ayrıca incelenmesini gerektirmektedir. Çevresel kararların, işyerindeki geçmiş ağır olaylardan bağımsız ve yalnızca biçimsel değerlendirmelerle verilmemesi; kamu yararı, ekolojik bütünlük ve yaşam hakkı esas alınarak şeffaflaştırılması önemlidir. Patlamanın etkileri yalnızca fabrika sınırlarında değil, Aliağa sanayi havzasının birikimli ekolojik yükü içinde değerlendirilmelidir.

Bu bağlamda;

1. HABAŞ Aliağa tesisleri için 2010-2026 arasında verilen ÇED olumlu, ÇED gerekli değildir ve çevre izin kararları nelerdir?

2. Liman rıhtımı genişletme ve cüruf depolama projelerinin güncel ÇED statüsü nedir?

3. Bu projeler için kurum görüşleri, DSİ itirazları ve ekolojik risk değerlendirmeleri nelerdir?

4. Çelikhanenin yangın, patlama ve tehlikeli madde senaryoları çevre izinlerinde nasıl ele alınmıştır?

5. Patlama sonrası hava, toprak ve su ölçümleri yapılmış mıdır; sonuçlar nelerdir?

6. Olay sırasında salınan gaz ve partiküllerin çevredeki yerleşimlere etkisi incelenmiş midir?

7. 2015-2026 döneminde tesise uygulanan çevre cezaları ve kapatma işlemleri nelerdir?

8. Tesisin büyük endüstriyel kaza mevzuatı kapsamındaki statüsü nedir; hangi güvenlik raporları ve bildirimler mevcuttur?

9. ÇED değerlendirmelerinde önceki ölümlü "iş kazaları" ve teknik güvenlik bulguları dikkate alınmış mıdır?

10. Kamuya açık çevresel izleme ve bağımsız denetim takvimi açıklanacak mıdır?

11. Patlamadan sonra ölçüm yapılan noktaların koordinatları, ölçüm zamanları, parametreleri ve sınır değer karşılaştırmaları nelerdir?

12. Büyük endüstriyel kaza mevzuatı kapsamındaki bildirim ve güvenlik yönetim sistemi belgelerinde domino etkisi, gaz hattı kopması ve vinç çökmesi senaryoları bulunmakta mıdır?

13. 1999-2026 arasında HABAŞ ve Aliağa ağır sanayi havzasındaki patlama ve yangınlar nedeniyle çevresel acil müdahale planları kaç kez güncellenmiştir?